

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 253/07-55

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. septembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti B. L. P., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. P., B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v súvislosti s neprijatím jej podaní urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti B. L. P., a. s, o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2006 (doplnená 25. januára 2007) doručená sťažnosť spoločnosti B. L. P., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. P., B., pre namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nové

Zámky (ďalej len „okresný súd“) v súvislosti s neprijatím jej podaní urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom.

Sťažovateľka uviedla, že 31. marca 2006 podala okresnému súdu prostredníctvom svojho právneho zástupcu okresnému súdu žaloby o vydanie platobných rozkazov. Keďže podľa ustanovenia § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) možno podanie urobiť aj elektronickými prostriedkami, pričom musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, teda zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sťažovateľka podala podanie takouto formou.

Sťažovateľka uviedla, že spolu s podaním a jeho prílohami doručila okresnému súdu aj „*Sprievodný list k návrhu*“, v ktorom informovala okresný súd o tom, že jej podanie je obsiahnuté na DVD nosiči. Na podanie sťažovateľky reagoval okresný súd listom z 5. apríla 2006, v ktorom uviedol, že „*súdy Slovenskej republiky nemajú k dispozícii elektronickú podateľňu, nie sú v súčasnosti splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu podľa osobitných predpisov*“. Z uvedeného dôvodu okresný súd list sťažovateľky neposúdil ako podanie, a preto jej DVD nosič vrátil.

Na oznámenie okresného súdu reagovala sťažovateľka listom z 26. apríla 2006, v ktorom uviedla, že je jej zrejmé, že „*Sprievodný list k návrhu*“ nie je podaním, ale len sprievodným listom k návrhom na vydanie platobných rozkazov, a že samotné návrhy sú zaznamenané v elektronickej podobe na DVD nosiči. Sťažovateľka v liste zároveň poukázala na to, že podanie bolo urobené v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 OSP a bolo aj riadne okresnému súdu doručené, pričom deň doručenia je potrebné v súlade s ustanovením § 82 ods. 1 OSP poriadku považovať za deň začatia konania. V liste sťažovateľka argumentovala aj ustanovením § 132 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov, ktoré ustanovuje: „*Pri prijímaní podaní urobených elektronickými prostriedkami*

podpísaných zaručeným elektronickým podpisom sa postupuje podľa osobitných predpisov. Takto prijaté podania sa odovzdávajú podateľni na ďalší postup podľa § 129.“ Sťažovateľka zároveň dodala, že podanie elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona je možné urobiť už od 1. mája 2002, pričom ona nemôže niesť zodpovednosť za to, že okresný súd nemá vytvorené podmienky na prijímanie takýchto podaní.

Okrem uvedeného sťažovateľka poukázala na skutočnosť, že požiadala Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) o zaujatie stanoviska ku vzniknutej situácii, ale ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu z ministerstva spravodlivosti neobdržala žiadnu odpoveď.

Sťažovateľka ďalej argumentovala, že 24. júla 2006 podala okresnému súdu nové podanie, a to tým istým spôsobom, ako v prvom prípade, teda zaslala sprievodný list a DVD nosič. V sprievodnom liste uviedla, že návrhy na vydanie platobných rozkazov podpísané zaručeným elektronickým podpisom spolu s prílohami sú zaznamenané na DVD nosiči. V tejto súvislosti sťažovateľka poznamenala, že v tomto prípade nešlo o totožné návrhy, ako to bolo v prechádzajúcom prípade. Avšak aj po podaní týchto návrhov zaznamenaných v elektronickej podobe na DVD nosiči jej okresný súd listom z 30. októbra 2006 oznámil, že jej podanie z 24. júla 2006 nie je možné prijať z rovnakých dôvodov, ako v predošlom prípade.

Sťažovateľka je toho názoru, že okresný súd a ministerstvo spravodlivosti si nesprávne vykladajú ustanovenie § 6 ods. 1 vyhlášky Národného bezpečnostného úradu č. 542/2002 Z. z. o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom a administratívnom styku, keď tvrdia, že predmetné ustanovenie dáva orgánu verejnej moci alebo orgánu verejnej správy na výber, či bude, alebo nebude využívať elektronický podpis. V tejto súvislosti argumentovala aj tým, že súdy musia byť primerane technicky a personálne vybavené na prijímanie podaní, pričom všetky formy podania (t. j. písomné podanie, ústne do zápisnice a elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom) sú rovnocenné.

Sťažovateľka je presvedčená, že dodržala zákonom stanovený postup a urobila podanie v súlade so zákonom, a to elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným elektronickým podpisom, splnila všetky zákonné požiadavky, a napriek tomu nebolo jej podanie okresným súdom prijaté, čím došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd v náleze vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v súvislosti s neprijatím podaní z 24. júla 2006 - žalobných návrhov sťažovateľky ako navrhovateľky proti žalovaným uvedeným v sťažnosti, zároveň aby vyslovil, že tieto podania urobené elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným elektronickým podpisom boli urobené zákonom ustanoveným spôsobom, a aby prikázal okresnému súdu konať na základe týchto návrhov. Okrem toho sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Sk za každé jednotlivé porušenie práv v súvislosti s jednotlivými návrhmi na začatie konania proti jednotlivým žalovaným, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu

(sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Preskúmaním obsahu sťažnosti, ako aj jej príloh ústavný súd zistil, že prvé podanie v danej veci sťažovateľka urobila 31. marca 2006. Okresný súd na jej podanie odpovedal listom z 5. apríla 2006, v ktorom uviedol, že súdy Slovenskej republiky v súčasnej dobe nemajú k dispozícii elektronickú podateľňu, a teda nie sú technicky vybavené na prijímanie takýchto podaní. Z uvedeného dôvodu okresný súd list sťažovateľky neposúdil ako podanie, a preto jej DVD nosič vrátil.

Ústavný súd v rámci svojej doterajšej judikatúry konštatoval, že sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok prijatia sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti (napr. I. ÚS 22/02, I. ÚS 33/02, III. ÚS 62/02, III. ÚS 254/04, III. ÚS 142/07).

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že včasnosť podania ústavnej sťažnosti posudzoval od okamihu, keď sa sťažovateľka prvýkrát dozvedela o odmietnutí prijatia jej podania zo strany okresného súdu, ktorý jej túto skutočnosť oznámil listom z 5. apríla 2006. Je nepochybné, že o tom musela mať vedomosť už 26. apríla 2006, keď reagovala na list okresného súdu z 5. apríla 2006.

Opakovaný pokus sťažovateľky z 24. júla 2006 o podanie žalôb elektronickými prostriedkami, hoci nešlo o totožné návrhy ako to bolo v predchádzajúcom prípade, nie je z hľadiska plynutia lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde právne významný. Vzhľadom na podstatné skutkové a právne okolnosti a na povahu namietaného zásahu (konanie, následok a dôvody, pre ktoré bolo prijatie elektronických podaní okresným súdom odopreté) zostala totožnosť (identita) zásahu, ktorý sťažovateľka namietala vo vzťahu k svojim právam zaručeným v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zachovaná aj pokiaľ ide o opakovaný pokus urobiť zamýšľané podania elektronickými prostriedkami a ich následné neprijatie zo strany okresného súdu (ten v liste z 30. októbra 2006 poukazuje na rovnaký dôvod neprijatia ako v liste z 5. apríla 2006).

O tomto zásahu sa sťažovateľka dozvedela už v apríli 2006. Okolnosti, za ktorých k nemu malo dôjsť, jej boli známe (čo vyplýva z jej argumentácie, ako aj z listín pripojených k sťažnosti) vrátane skutočnosti, že elektronickou podateľňou v zmysle osobitných predpisov nedisponoval v uvedenom čase žiaden súd v Slovenskej republike, pričom ministerstvo spravodlivosti listom z 3. apríla 2006 oznámilo okresným súdom svoje stanovisko k prijímaniu a používaniu elektronických podaní uvedúc: „... *Elektronická podateľňa sa zriaďuje v prípade, ak orgán verejnej moci alebo orgán verejnej správy využíva zaručený elektronický podpis... v styku s fyzickými osobami alebo s právnickými osobami... Vzhľadom na skutočnosť, že súdy Slovenskej republiky nemajú k dispozícii elektronickú podateľňu, nie sú v súčasnosti splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou...*“ (sťažovateľka obsah uvedeného stanoviska poznala, keďže naň reagovala v liste z 26. apríla 2006).

Uvedené skutočnosti neumožňovali sťažovateľke rozumne predpokladať, že by pri druhom pokuse o podanie žalôb elektronickou formou v tak krátkom časovom horizonte malo, resp. mohlo dôjsť k zmene stanoviska príslušného okresného súdu. Opakovanie pokusu o podanie žalôb formou elektronických podaní v júli 2006 preto ústavný súd považoval iba za formálny a účelový úkon zo strany sťažovateľky, ktorý nemožno považovať za uplatnenie účinného a efektívneho prostriedku nápravy vo vzťahu k namietanému zásahu do jej základných práv a slobôd, ktoré má v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde predchádzať podaniu sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy (napr. III. ÚS 128/07).

Porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uvedeným postupom okresného súdu sťažovateľka namietala v sťažnosti z 13. decembra 2006 doručenej ústavnému súdu 14. decembra 2006, teda po lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti. Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na dátum, keď sa sťažovateľka prvýkrát dozvedela o neprijatí svojho podania zo strany okresného súdu, ako aj so zreteľom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu, ústavný súd považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti po uplynutí zákonom stanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 156/06, III. ÚS 128/07, III. ÚS 143/07). Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť odmietol ako podanú oneskorene.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa žiadosťou sťažovateľky o priznanie primeraného finančného zadostučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2007